22/02/2021

Συρίγος: “Η σπίθα που έγινε πυρκαγιά”

/ Επικαιρότητα

Για τη συμπλήρωση 200 χρόνων από έναρξη της Επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες μίλησε στη Βουλή των Ελλήνων ο υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Άγγελος Συρίγος.

Ήταν 22 Φεβρουαρίου του 1822 όταν ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διέβη τον ποταμό Προύθο μαζί με τους αδελφούς του Γεώργιο και Νικόλαο και έφθασε στο Ιάσιο.

Στην ομιλία του με τίτλο ***“Η σπίθα που έγινε πυρκαγιά”*** ο κ. Συρίγος, μεταξύ άλλων, αναφέρθηκε και στο **ρόλο της Εκκλησίας** κατά τη μακραίωνη τουρκική σκλαβιά υπογραμμίζοντας πως “η θρησκεία προσδιόριζε την ταυτότητα του υπόδουλου. Δεν λειτούργησε όμως αυτοματοποιημένα το σχήμα: οι υπόδουλοι χριστιανοί εναντίον των μουσουλμάνων κατακτητών τους. Το κρίσιμο σημείο ήταν η ελληνική εθνική συνείδηση. Τον δεσπόζοντα ρόλο στη διατήρηση της κατά τους 4 αιώνες δουλείας έπαιξε η εκκλησία. Το 1821 επαναστάτησαν όσοι αισθάνονταν Έλληνες για να αποκτήσουν την ελευθερία τους εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας”.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ:

Αναλυτικά η ομιλία:

Τον περίμενε η φρουρά του **ηγεμόνα Μιχαήλ Σούτσου** που τον συνόδευσε στο Ιάσιο όπου συνέστησε στρατόπεδο. Δύο ημέρες μετά, **στις 24 Φεβρουαρίου 1821** εξέδωσε την περίφημη προκήρυξη για την απαλλαγή των Ελλήνων από την οθωμανική τυραννία.: ***«Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος».***

Ήταν η σπίθα που σε λίγες εβδομάδες θα γινόταν πυρκαγιά.

Η επιλογή των παραδουνάβιων ηγεμονιών είχε τη σημασία της.

Η επανάσταση του 1821 δεν είχε ξένους διοργανωτές. **Η ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας,** αντιλαμβανόμενη το ασύλληπτο μέγεθος του εγχειρήματος, -άοπλοι χωρικοί εναντίον μίας αυτοκρατορίας- προσπάθησε μέσω του τολμήματος στη Μολδοβλαχία να παρασύρει τη Ρωσία στον αγώνα για την ελληνική ανεξαρτησία. Οι Ρώσοι δεν ήλθαν.

Όπως είχε παρατηρήσει ο ίδιος ο Υψηλάντης σε επιστολή του τον Οκτώβριο του 1820:

«Εξεύρω, ότι εις όλων τας καρδίας είναι ριζωμένη ἡ ματαία ἐκείνη πρόληψις, ὅτι ποτὲ μόνοι μας δεν ἐμπορούμεν να ἐλευθερωθῶμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ προσμένωμεν ἀπὸ ξένους τὴν σωτηρίαν μας... Ἔχετε πάντοτε προ οφθαλμών ότι ποτέ ξένος δεν βοηθεί ξένον, χωρίς μεγαλύτερα κέρδη. Το αίμα το οποίον θέλουν χύσει οι ξένοι δι' ημάς, θέλομεν το πληρώσει ακριβότερα.»

Αιώνιο μάθημα ας είναι η συγκεκριμένη παρατήρηση του Υψηλάντη. Κανένας δεν θα έλθει να πολεμήσει τον δικό μας αγώνα, τον δικό μας πόλεμο. Και η ναυμαχία του Ναυαρίνου; θα μπορούσε να αντιτείνει κάποιος…

Πράγματι, στη **ναυμαχία του Ναυαρίνου**, ήλθαν ξένοι και έδωσαν αποφασιστική ώθηση προς την ανεξαρτησία μας. Αυτό έγινε τον Οκτώβριο του 1827.

Είχαν ήδη προηγηθεί περισσότερα από 6 χρόνια επαναστατικού βίου των Ελλήνων. Χωρίς την επανάσταση, χωρίς τις μάχες, χωρίς το ελληνικό αίμα που χύθηκε πριν τον Οκτώβριο του 1827, δεν θα υπήρχε Ναυαρίνο.

Επιπλέον, όπως είχε πει ο Υψηλάντης, την παρέμβαση των ξένων δυνάμεων την πληρώσαμε ακριβότερα: με τις εγγυήτριες δυνάμεις ή με τα τρία κόμματα που φτιάξαμε στο ελεύθερο ελληνικό κράτος: το αγγλικό, το γαλλικό και το ρωσικό.

Η επανάσταση δεν πέτυχε βεβαίως στις παραδουνάβιες ηγεμονίες.

Επειδή ήταν εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση, πέτυχε εκεί που μπορούσε να

πετύχει: στις περιοχές που ζούσε ακμαίος ο ελληνισμός. Διότι η επανάσταση υπήρξε εξ αρχής ελληνική υπόθεση. Οι προσδοκίες ότι και άλλοι Χριστιανοί θα κινητοποιούνταν για να αποτινάξουν τον τουρκικό ζυγό (οι κάτοικοι της Μολδοβλαχίας, οι Σέρβοι ή οι Βούλγαροι) δεν επαληθεύθηκαν.

Η θρησκεία προσδιόριζε την ταυτότητα του υπόδουλου. Δεν λειτούργησε όμως αυτοματοποιημένα το σχήμα: οι υπόδουλοι χριστιανοί εναντίον των μουσουλμάνων κατακτητών τους. Το κρίσιμο σημείο ήταν **η ελληνική εθνική συνείδηση.** Τον δεσπόζοντα ρόλο στη διατήρηση της κατά τους 4 αιώνες δουλείας έπαιξε η εκκλησία. **Το 1821 επαναστάτησαν όσοι αισθάνονταν Έλληνες** για να αποκτήσουν την ελευθερία τους εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Κατ’ ακολουθίαν, το ελληνικό κράτος που συγκροτήθηκε μετά την επανάσταση ήταν ο πολιτειακός φορέας ενός συγκεκριμένου πολιτισμού υπό συνθήκες ελευθερίας. Ο Καραϊσκάκης, ο Κολοκοτρώνης, ο Μάρκος Μπότσαρης οι επαναστάτες, δεν πολέμησαν για να δημιουργήσουν γενικώς και αορίστως ένα σύγχρονο, ευρωπαϊκό κράτος.

Επαναστάτησαν για να δημιουργήσουν ένα **ελληνικό κράτος**. Ένα κράτος που (και τότε και τώρα) δεν μπορεί να είναι ουδέτερο έναντι της ελληνικής ταυτότητας των κατοίκων του.

Ο Υψηλάντης στο όραμά του, όπως αποτυπώνεται στην επαναστατική προκήρυξη της 24ης Φεβρουαρίου 1821 καταλήγει:

«Το έθνος συναθροιζόμενον θέλει εκλέξη τους Δημογέροντάς του, και εις την ύψιστον ταύτην Βουλήν θέλουσιν υπείκει όλαι μας αι πράξεις…»

Η σημερινή Βουλή των Ελλήνων είναι το παιδί εκείνης της προκηρύξεως.

Κυρίες και κύριοι,

Σαν σήμερα πριν από 200 χρόνια, στις 22 Φεβρουαρίου 1821, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διέβη του Προύθο ποταμό.

Έτσι άρχισαν όλα.